

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 33 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta po 60 vin.

Izahaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vokal red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Ruski napadi pri Bučacu zopet odbiti. - Novi boji med Brento in Adižo. - Nemci izboljšali svoje postojanke pred Verdunom.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. julija. Uradno se poroča: V Bukovini južno od Dnjestra ob neizpremenjenem položaju nobenih posebnih dogodkov.

Zahodno in severozahodno od Bučaca je gonil zopet sovražnik nove sile na napad zveznih čet, ki jim poveljuje general grof pl. Bothmer. Del njegovih napadalnih krdel se je že zrušil pred našimi ovirami, drugemu delu se je posrečilo, da je vdrl v tesen kos naših postojank; a takojšnji protisunek nemških in avstrijskih rezervnih čet je vrgl Ruse zopet iz njih; vsi napadi sovražnika so se torej popolnoma izjalovili; ruskih ujetnikov je veliko.

Naše čete so odbile napad na obeh straneh železnice, ki vodi iz Sarni v Kovel; sicer nič važnega.

Poročilo ruskega generalnega štaba se drzne trditi, da je bojna sila generala Brusilova privedla od pričetka ruske ofenzive 266.000 ujetnikov. Dasi je nezanesljivost ruskega poročanja že davno dovolj znana, se še enkrat opozarja, da se število ujetnikov, o katerem poročajo Rusi, približuje celotni sili tistih čet naše severovzhodne bojne črte, ki je bila v minulih petih tednih zapletena v resne boje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. julija. Veliki glavni stan: Nemške čete armade generala grofa pl. Bothmerja so z dvema obkoljevalnima protisunkoma pri severno od Oleše, severozahodno od Bučaca, Ruse, ki so vdrl, vrgle in ujele pri tej priliki 400 Rusov.

Vrhovno vojno vodstvo.

11. ruska armada je močno ojačena vnovič navalila proti našim postojankam ob Stripi severozahodno od Bučaca. Poskus, da bi naše čete tudi tu potisnili do potoka Koropiec, se je v predvčerajšnjih težkih bojih popolnoma izjalovil. Gotovo pa bodo Rusi nadaljevali svoje poskuse.

Ob Stohodu se pripravlja armada Lešičkega za napad na naše postojanke na zahodnem bregu te reke. Po prvih bojih, ki so se razvili iz zasledovanja naših čet, ki so se od Stira tja umaknile, je nastal odmor, katerega so Rusi porabili za to, da razvijejo svoje bojne sile in izboljšajo dovozne razmere, ki napravljajo velike težave v močvirnatem ozemlju, kjer je le malo cest.

PRI KOLOMEJI SE POLOŽAJ ZNATNO ZBOLJŠAL.

Berlin, 13. julija. »Lokalanzeiger« poroča na čelu lista o položaju: Po dosedanem razvoju bojev na zahodnem in vzhodnem bojišču se lahko trdi, da sovražna ofenziva ni dosegla nobenih uspehov. Posebno razveseljivo je dejstvo, da se je v vzhodni Galiciji pri Kolomeji položaj za zavezniške čete znatno zboljšal.

PRED VELIKANSKO BITKO.

Bern, 13. julija. »Le Journal« poroča iz Petrograda: Na ruskem bojišču vse kaže, da se bo razvila velikanska bitka od Rige do Karpatov.

BOJI V BUKOVINI.

Bukarešt, 13. julija. Vojne operacije v Bukovini niso le krajno važne. Naše čete, ki so prekoračile Moldavo, so vsaj 30 km proti severu napredovale. Rusom se je istočasno preprečilo, da niso mogli pri Jakobenhin pri Kirlihabu zasesti tistih dveh potov, ki vodita čez prelaza Borgo in Prostok. Kozaki in ruska pehota je prodirala proti jugu in zasedla najvišje vrhove Karpatov v Bukovini, da bi napravili dober vtis na

Rumunce, a gore so postale tudi tu grob Rusov. Veliko jih je bilo ubitih, ujetih ali pregnanih na rumunsko ozemlje. V Bukovini nadaljujejo Rusi svoje uničevalno delo. Oplenili so rumunski samostan Putna. Ko so prodirali Rusi proti prelazu Jablonica, se je razvila velika bitka z močnimi ruski silami. Posebno vroč boj se je bil za 1400 metrov visoko goro vzhodno od Pruta, kjer so odbile naše čete vse navale Rusov.

Dunaj, 13. julija. S posebnim vlakom se je pripeljalo danes na vzhodni kolodvor 450 uradnikov raznih činov s svojimi rodbinami iz Bukovine na Dunaj.

STRAŠNA METODA GENERALA BRUSILOVA. — NA STOTISOČE RANJENCEV V RUSIJI.

Dunaj, 13. jul. Piotrkovski »Dziennik Narodowi« poroča preko Stockholma, da daje metoda generala Brusilova, po kateri se napravljajo naskoki v nenavadno gostih kolonah, naravnost strašne rezultate. V vseh večjih mestih Rusije, posebno v Kijevu, Moskvi, Harkovu in Petrogradu je sedaj ne na tisoče, ampak na stotisoče ranjencev. »Kijevskaja Misl« poroča, da so sedaj izpremenjeni na zapoved poveljnika ruske jugozahodne vojske vsi učni zavodi v Kijevu in bolnišnice, in sicer sedem državnih gimnazij, dve realki, tri trgoveške akademije sedem mestnih ljudskih šol devet licejev tehnika in vseučilišče, dve bogoslovji, pet finančnih zavodov in prostori šestih društev. Ravno tako je tudi v Petrogradu. Tam so bolnišnice in lazareti tako prenapolnjeni, da je bilo prostora v bolnišnicah komaj za deseti del na novo došli ranjencev. »Riječ« piše, da je zelo veliko pomanjkanje zdravnikov. Razen tega so pošle tudi zaloge povojev in zdravil, kar deluje pri tako strašno naraslem številu ranjencev naravnost katastrofalno. Cena jodu je poskočila za 300 do 500 odstotkov.

IZGUBE RUSOV. — TRI DIVIZIJE UNIČENE.

Berlin, 12. julija. »Lokalanzeiger« javlja iz Haaga: »Daily Express« potrjuje, da so imeli Rusi v zadnjih bojih na vzhodni bojni črti zelo velike izgube. Tri divizije s približno 70.000 vojakov so skoraj popolnoma uničene.

KOLEDINU SE SLABO GODI.

Berlin, 12. julija. »Lokalanzeiger« javlja iz Stockholma: »Russkoe Slovo« črno sodi o položaju ruske armade. Ker so se ruski uspehi v Volinju neenakomerno razvijali, je zašla armada generala Koledina v podkvi podobno postojanko, ki obkoljuje obe krili Linsingeneve armade. Med tem ko so Rusi v minulih tednih prodirali pri Vladimiru Velikem (?), je pri spodnjem Stiru zadiral vztrajen odpor Avstrijcev. Rusi delajo zdaj na to, da vzamejo Kovel, ker upajo tako oprostiti Koledina iz njegovega težavnega položaja, v katerem se nahaja vsled energičnega prodiranja zaveznikov. Dozdaj napad na Kovel ni posebno napredoval; bojna črta se je celo na nekaterih točkah morala umakniti.

PREPREČEN PREDOR.

Bukarešt, 11. julija. (K. u.) »Independance Roumaine« piše o ofenzivi na vseh bojnih črtah: Zvezne armade kujejo na sovražne bojne črte z namenom, da bi jih prebili. Tega namena dozdaj niso dosegli. Nemško-avstrijsko bojno črto so tam, kjer je bila ravna, nekoliko upognili. Predor bojne črte je pa conditio sine qua non uspehu zvez. veselil. Če bi se omejevala anglesko-francoska

ofenziva na to, da bi palec za palec potiskali nazaj nemške čete, bodo izpremenili severno Francijo in Belgijo v puščavo podobni Sahari; vojska bi se tudi preveč zavlekla; izkrvaveti bi morali s takim puščanjem krvi. Odkršavati črte sovražnika ni popolna rešitev splošne ofenzive; le če ga zrušijo z veliko vrzejo, se prične začetek konca.

RUSKI VOJNI SVET.

Kodanj, 13. julija. Z veliko napetostjo pričakujejo v Petrogradu izrednega kronskega sveta v ruskem glavnem stanu, ki se ga ne bodo udeležili le člani vrhovnega vojnega vodstva, marveč tudi celo Stürmerjevo ministrstvo in veliko vojaških in civilnih dostojanstvenikov. Predsedoval bo car sam vojnemu svetu. V zvezi s kronskim svetom bo tudi posvet z zastopniki zaveznikov v ruskem glavnem stanu; nanj potuje že neki visoki francoski vojaški dostojanstvenik, ker je nenadoma obolel general Pau. Kronski svet bo razpravljal o važnih izpremembah v ruskem vojnem vodstvu, kako naj se nastopi proti grozeči lakoti v ruskem zaledju, ne da bi se škodovalo preskrbi armade in kako naj se nadaljujejo vojaške operacije glede na trajajoče strašne izgube, kako nadomestiti strelivo, ker se že čutijo posledice tratenja s strelivom in kako naj se nadaljuje vojska s Turčijo. Z zastopniki sporazuma se bodo posvetovali o enotni bojni črti in o sodelovanju ostalih zaveznikov, posebno glede na dobave vojnega blaga. Poročila, ki so došla, ne prikrivajo, da je razvoj položaja na vseh bojnih črtah resno razočaral in pomnožil prepričanje, da je takorekoč izključeno odločiti vojsko tako, da premagajo osrednji velesili. Nezaupnost in vedno večjo nemirnost prebivalstva poizkuša vlada zatreti z najostrejšimi sredstvi. »Novoe Vremja« poroča, da so zopet izginali iz Petrograda 60 visokih oseb, o katerih sodijo, da niso zanesljive. V Moskvi, tako se govori, so priredili velike demonstracije proti gubernatorju. Novi moskovski namestnik je postal komornik N. A. Tatiščev.

Kodanj, 13. julija. Car je pozval v glavni stan predsednika dume Rošjava.

ŠKODA V GALICIJI.

»Kurier Lwowski« poroča: Po dosedanjih uradnih podatkih je bilo v šestdesetih galiških okrajih vsled vojnih dogodkov porušeni skupno 69.216 hiš in 119.865 gospodarskih poslopij. 15 rimsko-katoliških in 20 grško-katoliških cerkva je popolnoma porušeni, 48 rim.-kat. in 31. grško-katol. cerkva je težko poškodovanih.

RUSKI MINISTRSKI SVET PROTI POLETNEM ČASU.

Haag, 13. julija. Ruski ministrski svet se je, kakor poroča »Rječ«, izjavil proti vpeljavi poletnega časa.

VOJNI POŽARI V RUSIJI.

Kodanj, 13. julija. Na železniški progi Starni-Kovel je izbruhnilo veliko požarov, ki so uničili žetev in ki ovirajo premikanje ruskih čet.

RUSI KRŠIJO ŠVEDSKO NEVTRALNOST.

Stockholm, 13. julija. (Kor. ur.) Časopisje še vedno živahno razpravlja o ruskih kršitvah švedske nevtralnosti, ker je Rusija zaplenila dva nemška parnika v švedskih vodah. Pravijo, da je to doslej največja kršitev in pozivajo vlado, da naj se Rusija opraviči in takoj izpusti švedskega pilota.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. julija. Uradno se poroča: Med Brento in Adižo so se včeraj zopet živahneje bojevali.

Nočni napad Italijanov smo odbili na Pasubio.

Ponovni sunki številnih patrolj v dolini Posina med trajnim močnim ognjem sovražnih topov.

V teh bojih smo ujeli 1 častnika in 103 može.

Po najsilnejšem ognju s topovi so napadle včeraj popoldne močne sovražne sile zopet naše postojanke v prostoru Monte Rasta—Monte Interoto. Kakor prejšnje dni so se tudi zdaj izjalovili vsi sovražni napadi z najtežjimi izgubami za Italijane.

Tudi severno od tam so ostali popolnoma brez uspeha vsi poizkusi sovražnika, da bi vdrl v naše postojanke.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Med Brento in Adižo nadaljuje sovražnik svoje ofenzivne poskuse kot doslej brez vsakega uspeha. Njegove izgube odgovarjajo taktiki, ki si jo je izposodil od ruskih poveljnikov; večkrat se je dognalo, da je italijanska artiljerija močno streljala na obotavljajoče in umikajoče se italijanske čete in jim z zapiralnim ognjem zastavila povratek v izhodne postojanke. Zato je lahko umeti, zakaj se od dne do dne množe dezertacije italijanskih vojakov.

Mir na goriškem bojišču.

Goriško, dne 12. julija 1916.

V ponedeljek zvečer so še nekoliko zažrmeli topovi. Toda ne dolgo. Nato je nastopil precejšen mir. Posamezni strelji sicer padajo tudi danes popoldne, toda hujših bojev ni.

Italijansko uradno poročilo.

10. julija: Med Adižo in Brento je delovalo topništvo in so nastopali letalci. Sovražne granate so povzročile požare v dolini Tedescale in v drugih krajih. Napad sovražnika na Monte Seluggio smo takoj odbili. V Tofanage (zgornja dolina Boite) so se oddelki alpincev ponoči na 9. t. m. spretno polastili velikega dela doline med Tofana prima in Tofana secunda, severozahodno od planinske kočice in močne dolino nadvladajoče postojanke na Tofana prima. Posadko sovražnika smo obkolili in jo prisilili, da se je morala udati. Ujeli smo 190 mož, tudi nekaj častnikov je med njimi; zaplenili smo tri strojne puške, bogat je tudi plen na orožju in na strelivu. V zgornjem Butu topniški dvoboj in manjši boji pehote pri Zellenkofel. Na višinah severozahodno od Gorice je napadel sovražnik po temeljiti pripravi s topovi 8. t. m. zvečer naše postojanke na zgornjem Sabotinu, a ga je ustavil naš ogenj; naši so nato planili iz jarkov in odbili sovražnika z bajonetmi; zadali so mu velike izgube in so mu vzeli ujetnike. Sovražni letalci so metali bombe v Cittadello in v več krajev pri spodnji Soči, žrtev ljudi niso povzročili. Provozročena škoda je neznatna. Lastni letalec je po kratkem boju prisilil sovražno letalo, da je padlo.

Obstreljevanje Poreča.

Rim, 12. julija. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« javlja: Zjutraj 11. t. m. je obstreljevala skupina naših enot uspešno postajo povodnih letal v Poreču; kljub močnemu ognju tam v obrambo uvrstjenih topov smo uspeli. Štiri enote, ki so priplule z juga, so se izognile stiku z našimi in so se takoj umaknile tja, od koder so prisle. Naše enote so se vrnile nepoškodovane.

(Glede na to poročilo opozarjamo na včerajšnje poročilo c. in kr. poveljstva mornarice.)

Neuspeli Cadorna.

Lugano, 12. julija. Cadorna danes izjavlja, da ni uspel in da je moral ustaviti svoje operacije zato, ker so se vrnila ojačenja z ruske bojne črte v Italijo. Del ita-

lijanskega časopisja zahteva, naj Cadorna zopet prične napadati pri Soči proti Gorici.

Angleška sodba o položaju na italijanskem bojišču.

London, 11. julija. Vojaški sotrudi list »Times«, ki je obiskal italijansko bojišče, je objavil dva članka o položaju z očitnim namenom, da potolaži Angleže, ki so jih neuspehi Italijanov razočarali. Poroča: Lahi so mobilizirali dozdaj dva in pol milijona mož, več jih ne morejo, ker pri manjkajočih častnikov in podčastnikov po poklicu. Hvali obrambo Avstrije, posebno njeno topništvo. Cadorna bi mogoče prebil pri Soči, kjer je to edino mogoče razviti velike množice, če bi hotel za to plačati primerno reko krvi in če bi razpolagal s premočnim topništvom. V Alpah Italijani ne morejo uspevati. Italijani se zapletajo preveč v malenkosti. Čas za velike operacije v Alpah je omejen na dobo od maja do avgusta. Italija vsled draginje in pomanjkanja živil manj trpi, kakor katerakoli druga vojskujoča se država.

Razstrelba v mestu Spezia. — 780 žrtev

Basel, 13. avgusta. »Baseler Nachr.« javljajo, da je zahtevala razstrelba v Spezziji več sto žrtev. V resnici ni razpočil en zaboj, zletela je marveč v zrak cela tvornica. Med 480 delavci ni ostal živ niti eden; med otroci in odraslimi, ki so se kopalji v morju, jih je bilo nad 300 ubitih.

Dober lov.

Inomost, 13. julija. Listi poročajo z dovoljenjem cenzure, da je bil bivši tridentinski državni in deželni poslanec dr. Cezar Battisti v zadnjih bojih kot alpski stotnik ujet in pripeljan v trdnjavo Trident, kjer čaka obsodbe. Battisti je že leta 1914 šel čez mejo, se v Italijo postavil na čelo agitacije za vojsko proti Avstriji in je ob izbruhu vojske z Italijo vstopil kot častnik v italijansko armado. Istočasno je bil kot alpski častnik ujet tudi znani voditelj južnotirolskih iredentistov dr. Filzi, prej odvetniški kandidat v Roveretu. Izročili so ga vojaškemu sodišču.

Neka brzojavka iz Lugana po poročju, da je poslanec Battisti v Vallarsu padel. Treba je tedaj počakati, katera vest bo potrjena.

Giolitti kralju Italije.

Lugano, 13. julija. »Avanti« je nameraval objaviti pismo Giolittiju kralju, kar je zavrnila cenzura. Poročevalec lista »Leipziger Tagblatt« si je preskrbel krtačni odtis pisma. Med kraljem in Giolittijem se je vršil kljub vsem tajitvam dejansko sestanek, in sicer 19. aprila. Giolittija je sprejel isti dan na kolodvoru v Rimu načelnik civilnega kabineta; oba sta se peljala z zasebnim avtomobilom h kralju. V italijanskem kabinetu je že takrat izbruhnila kriza, kralj se je posvetoval z Giolittijem na nasvet zakladnega tajnika, prijatelja Giolittija in mu je ponudil sestavo nove vlade. V pismu je navajal med drugim, da bi se le povečale težave, v katerih se nahaja zdaj Italija, če bi prevzel on vladno. Politika, katero je pričela italijanska vlada, ji stavi popolnoma nove naloge, katere pa more zmagati le novo ministrstvo, če izpozna temelje nove politike za prave, česar pa Giolitti ne more storiti. Zastopal je vedno politiko, ki izraža brez strasti, brez čustva jasne koristi Italije kot osrednje evropske velesile; tem koristim ne pospešuje udeležitev pri svetovni vojski. Če je bila Italija tudi upravičena, ako ni hotela svoje zavzešniške dolžnosti razširiti na pomoč z orožjem, bi bilo le za Italijo najpametnejše, ako bi se bila odločila za dobrohotno nevtralnost, kakor da je zanašala na prenapete privolitve. Velika napaka se je storila, ker se je dala pred Avstrijo prednost mali Srbiji. Jadransko slovanstvo ne bo nikdar priznalo Italijo za vladarico. Končno je pisal Giolitti, da ni več dovolj krepak, da bi mogel prevzeti ministrstvo v času, ko se mu zaradi njegovih namenov in svrtil podtika hudodelstvo proti bodočnosti Italije.

Slovani in Italijani.

Geni, 13. julija. Italijanski knez Colonna objavlja članek, ki naglašja, da morata Rusija in Italija preprečiti veliko Srbijo.

Praga, 12. julija. »Union izvaja pod geslom: »Kočljiva vprašanja«: Če se presoja z ruskega vidika, je res težko utemeljevati potrebo o nadaljevanju vojske. Ali se napada Italijanom v korist? Če je tako, to dokazuje, da v Rusiji ne vedo, kaj in zakaj da tako delajo. Gospod Pašić, ki se je mudil nedavno v Rusiji, je baje povedal Sazonovu, da zahtevajo koristi Jugoslovancev v monarhiji, da ostane jadranska obal nezmanjšana avstrijska. Saj je baje sam nekoč rekel: »Mi (Srbji) lahko z Avstrijo skupno nastopimo proti Italiji.«

Gospodarska bodočnost Italije.

Lugano, 13. julija. (K. u.) Oficijozna »Agenzia Italia« izjavlja: Kabinet

Boselli namerava po vojski prepustiti odločitev o bodočem gospodarskem razvoju Italije, med vojsko pa postopati pristržno složno s sporazumom proti sovražniku v smislu pariških gospodarskih sklepov.

Knez Colonna proti Veliki Srbiji.

Geni, 13. julija. V »Nuova Antologia« piše knez Colonna, da morata Italija in Rusija preprečiti ustanovitev Velike Srbije, ker bi to ostale male države gnalo v naročje Avstrije. Knez Colonna nasvetuje poseben mir.

Junaški Hrvati.

Prof. Lovrić poroča v »Našem Jedinstvu«:

Naša artiljerija je vedno na delu. Budnemu očesu naših topničarjev nič ne uide. Nedavno je začela sovražna baterija obsipati našo rojno črto z železom. Junaški stotnik Zobel pa se radi tega ni dal zmešati, marveč je hladnokrvno napel vse sile, da izsledil postojanko neprijetne sovražne baterije. Uspelo mu je! Prvi izstrel iz našega topa je padel naravnost v sredo italijanske baterije. Kaj se je sedaj tu zgodilo in dogajalo, bi bilo odveč pripovedovati.

Soditi po obnašanju italijanskih ujetnikov, bi človek rekel, da vojaški duh in moralna med njimi nista baš najboljša. Pred par dnevi sem videl 10 italijanskih ujetnikov. Od veselja, da so bili ujeti, so začeli plesati!

Nedavno sem bil pri polku iz ožje Hrvatske. Od ponosa, miline in ne vem še kaj sem malone plakal. Tu vam je junak ob junaku, lev ob levu! Nad dvatisoč odlikovanj diči prsi naših junaških Hrvatov. Tu je naš dični mladi nadporočnik in pesnik Josip Špoljer z redom železne krone, tu moj bivši učenec Česi iz Koprivnice, ki je malone sam s svojo stotnijo uplenil dva topa, 10 strojnih pušk in ujel 600 Italijanov. Tudi on je, seveda, predlagan za red železne krone. Razpoloženje pri naših Hrvatih je najizvrstnejše.

Danes se je pokazalo nekaj italijanskih aeroplanov. Naši so jim šli hitro nasproti in jih razgnali. Naj še omenim, da je Nj. Visokost nadvojvoda Evgen ob zadnji ofenzivi proti Italijanom obsul s posebno pohvalo naš karlovski polk.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. julija. Veliki glavni stan: Angležem se je posrečilo, da so se severno od Somme ustalili v Contalmaison.

Topniški ogenj se najbesnejše nadaljuje.

Francozi s svojimi napadi južno od Somme niso ničesar dosegli; večkrat so tam napadli na obeh straneh Barleux in pri Estrees, kakor tudi zahodno od tam. Večinoma so se morali že obrniti v našem učinkovalnem zapiralnem ognju z najtežjimi krvavimi žrtvami.

Še živahnejši so bili boji s topovi vzdolžno od Moze; navadne postojanke pehote smo izboljšali.

Število ujetnikov se je zvišalo za 17 častnikov, 243 mož na 56 častnikov, 2349 mož.

Posrečila so se podjetja nemških patrulj pri Frelinghien ob prekopu Basse, na višini La Fillemorte vzhodno od Badonviller in pri Hirzbachu.

Severno od Soissona smo prisilili francosko dvokrnilo letalo, da se je moralo izkrcati v naših črtah.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Ob Somme so Angleži s številnimi in zelo izgubepolnimi navali priborili Contalmaison; vendar pa je nemški protinapad že v teku. Francozi so južno od Somme na obeh straneh Barleuxa tudi včeraj doživeli težak poraz. Boji brezdomno še niso dosegli viška in moramo računati na dejstvo, da bo bitka divjala še več tednov.

Francosko uradno poročilo.

12. julija ob 3. popoldne. Na obeh bregovih Somme je minula noč mirno. Med Soissons in Reims so Francozi povodom malih podjetij proti Cernay ujele nekaj mož. Posrečilo se je več presejalnih napadov v Champagni proti nemškimi strelskim jarkom med Maisons de Champagne in Calvaire severno od Ville-sur-Tourbe. Na levem bregu Moze sta se izjalovila popolnoma dva napada Nemcev proti francoskim jarkom pri Mrtvem možu v ognju. Na desnem bregu je zopet pridobil francoski protinapad danes ponoči del ozemlja, katerega so pridobili včeraj Nemci v malem gozdu Fumin. Francozi so ujeli 80 mož, med njimi enega častnika.

V Loreni so prepodli Francozi v odseku Reillon Nemce iz nekaterih kosov jarka, kjer so se ustalili.

Ob 11. ponoči. Z bojne črte pri Somme se nič ne poroča. Topniški boj je bil podnevi precej živahen na levem bregu Moze v odseku Mrtvi mož. Nemci so izvedli na desnem bregu Moze zjutraj proti utrdbi Souville močan sunek. Po siloviti pripravi s topovi je napadlo 6 nemških polkov iz vasi Fleury in iz gozdov Vaux in Chapitre; kljub besnim naskokom v množicah na primeroma tesni bojni črti se je posrečilo sovražniku le za ceno silovitih izgub, da je pridobil nekoliko prostora pri vhodih h kapelici Saint-Fine in na križališču ceste, ki vodita v Fleury in v Vaux. Obstreljevanje se zelo besno nadaljuje v prostoru Souville-Chevis-Lauffée.

Popolnoma smo odbili napad sovražnika vzhodno od Badenweilerja.

Angleško uradno poročilo.

London, 12. julija. (K. u.) Uradno poročilo generala Haiga: Sovražnik se je med bitko močno ojačil. Včeraj in v minuli noči so napadali razne točke naših novih postojank. Izvzemši v malih gozdih Mametz in Trones, kjer so pridobili Nemci nazaj nekaj zemlje, smo odbili vse njih napade z izgubami za sovražnika. Med glavnimi bojiščem in morjem smo obstreljevali sovražne postojanke in izvajali presenetljive napade na bojnih črtah; med napadi smo metali uspešno bombe v več močno utrjenih bivališč, ubili in ranili smo veliko Nemcev in ujeli nekaj mož.

Angleško poročilo. Ljuti krajni boji na raznih delih bojne črte. V šumi Mametz smo zopet pridobili vse v minuli noči izgubljeno ozemlje in držimo šumo v celoti. Napredovali smo tudi v šumi Trones. Veliko število mrtvih Nemcev na bojišču dokazuje, koliko jih je stal napad.

V zadnji noči sta se popolnoma zrušila v našem ognju močna nemška napada na Contalmaison.

Pomen nemškega uspeha pred Verdunom.

Berlin, 13. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: V včerajšnjem uradnem poročilu objavljeni uspehi nemškega orožja desno od Moze pri Souvillerju in Lauffee so dohodek znatne važnosti. To prvo večje podjetje pred Verdunom od začetka velike ofenzive naših sovražnikov dokazuje, da se nemško vojno vodstvo kljub vsem napadom naših sovražnikov na vzhodu in zahodu trdno in jasno drži svojega prvotnega cilja. Noben nemški vojak, noben nemški top ni bil prepeljan z verdunskega bojišča. Bitka se po volji nemškega vojnega vodstva kravavo, za nemško orožje uspešno nadaljuje. Če so se sovražniki nadejali, da bodo z napadi svojih milijonskih armad končno mogli potegniti nase inicijativo vojnega vodstva in Nemcem predpisovati postavu delovanja, so jih dosednji dogodki silno razočarali. Napadi sovražnikov množično se po kratkih začetnih uspehih razbili ob junaškem odporu in trdovratni vztrajnosti hrabrih branilcev. Nemško vojno vodstvo prejkoslej obvlada operativni položaj. To je posebni pomen uspeha pri Souvillerju.

Bitka ob Sommei.

Berlin, 13. julija. Major Schreibers-hofen piše v »B. Z.« o bitki pri Somme: Med boji se je izgubila prvotna enotna bojna črta. Angleži niso držali enakega koraka s Francozi, a tudi Francozi niso v cellem odseku enakomerno napredovali; v središču so vdrli do zahodnega brega Somme, kjer so zasedli kraj Baches; od te točke se raztezajo njih krila protijugozahodu, na drugi strani proti severozahodu v obliki ostrega kota. Hrabrost in odpora moč nemških čet je zrušila vse poizkuse Francozov in Angležev, da bi z novimi krepkami napadi izboljšali svoj taktičen položaj. Postojanke Francozov zato obkoljajo Nemci v obliki polukroga. Enotno mišljeni prebitalni poizkusi ni le polagoma izgubil svoje enotne oblike, marveč tudi prvotni značaj hitro napredujočega napada. Boj se je razcepil in razkropil v delne boje, v katerih se že več dni bore za iste kraje, gozde in višine. Nemci se tudi ne omejujejo več le na obrambo, marveč so že na več mestih pričeli s taktičnim protisunkom in so vrgli sovražnika iz nekaterih krajev, v katere je vdrl.

Berlin, 13. julija. »Vossische Zeitung« poroča: Pri Ancre Angleži vnovič napadajo z ogromnimi silami. Vidi se, da so odločni brezobzirno žrtvovati na tisoče in tisoče ljudi, da bi dosegli kak uspeh, ki je dosedaj izostal. Odporni sili naših čet se stavijo naloge, ki so najtežje cele vojske.

Poraz Angležev v gozdu Trones.

Geni, 13. julija. Francoski listi javljajo, da so doživeli Angleži v gozdu Trones po 40urnem boju z nečutenimi izgubami težak poraz. Neki ranjeni angleški častnik poroča, da so se nemški vojaki borili liki tigri. Ko so se jih še

dotikali konci angleških bajonetov, so še vedno metali bombe; ujeli so Angleži le malo Nemcev.

Francozi žele, naj se preseli ruski generalni štab v Francijo.

Berlin, 13. julija. »B. Z. a. M.« javlja iz Madrida: Ruski general Ivanov pripoveduje, da so angleško - francoski odposlanci prosili carja, naj premesti ruski generalni štab v Francijo, da omogoči skupno delo sporazuma. Car je to odklonil; le načelnik ruskega generalnega štaba se mudi zdaj v Franciji.

Angleške čete v Alzaciji.

Karlsruhe, 13. julija. Baselski listi poročajo, da so znatne angleške bojne sile došle na francosko bojno črto v Zgornji Alzaciji, kjer se vrše obsežna premikanja čet.

Nov angleški top-velikan.

Haag, 13. julija. Pred kratkim so angleški listi prinesli poročilo, da je na angleški bojni črti pri pripravi za ofenzivo pričel delovati nov težak top. Sedaj pripovedujejo listi sliko tega velikega topa, ki je pritrjen na celo vrsto težkih železnih nosilcev in ki so mu angleški vojaki dali ime »stara mama«. Po mnenju nizozemskih vojaških kritikov gre tu za 38 cm top.

Izgube angleške ofenzive.

Stockholm, 13. julija. Iz Angleške se poroča, da so angleške izgube v kratkem času dosedanje ofenzive naravnost ogromne. Dobro poučeni krogi cenijo samo ranjene na 250.000.

Mirovna nedelja na Angleškem.

Berlin, 13. julija. 6. avgusta priredi verska ločina »svobodna cerkev« na Angleškem mirovno nedeljo; tudi 4. avgusta ob obletnici vojne napovedi bodo priredili mirovne pobožnosti.

Iz tajne seje francoskega senata.

Geni. V tajni seji francoskega senata so vprašali vladno, če bo napovedala Italija Nemčiji vojsko in zakaj da še tega ni storila. Briand je odgovoril, da Italija sodi, da vojske ne more napovedati. O razlogih ne sme govoriti. Neki senator je vprašal, če je res, da je Nemčija kmalu potem, ko je zasedla Belgijo in severno Francijo, ponudila Franciji mir in je hotela izprazniti zasedeno ozemlje. Briand je odgovoril, da mu o tem ni nič znanega.

Opozicija v francoskem senatu.

Bern. V tajni seji francoskega senata se je odtegnilo 11 senatorjev glasovanju. Opozicija je bila zelo močna. Zaupnica se je le dosegla, ker je izjavil Briand, da se bliža vojska zdaj svojemu koncu.

Francoska in Vatikan.

Berlin, 13. julija. »Vossische Zeitung« izve preko Lugana iz cerkvenih krogov: V Vatikanu so opustili misel, da bi obnovili diplomatske vezi s Francijo. Tudi za čas vojne tega ne pričakujejo. Da bi papeža pripravili do entente prijaznega ravnanja in predvsem od izjave proti Nemčiji, angleški poslanik pri Vatikanu in prejšnji francoski zastopnik razen drugih sredstev vedno znova poskušata obnoviti to staro prijateljstvo. Oba zastopnika in tudi entente prijazni kardinali so opozorili na novo versko življenje, katero pričakujejo na Francoskem od vojne. Vsi poizkusi, da po tej poti pridobijo Vatikan in ga pripravijo do drugačne politike, so se izjalovili.

Vojna napoved irskemu narodu.

London, 12. julija. (Kor. ur.) Redmond je odgovoril na včerajšnji govor Lansdowna v zgornji zbornici. Redmond pravi, da je govor zelo žaljiv za Irce in da napoveduje vojsko in zatiranje Irce. Če govor izraža stališče vlade nasproti Irski, ni misliti na sporazum.

London, 12. julija. (Kor. ur.) V poslaniški zbornici je naznanil notranji minister Samuel, da je priporočal odsek, ki je preiskaval obtožbe proti irskim ujetnikom, naj jih 460 izpuste, ker so bili zapeljani in ker so zaprti že tri mesece.

Dogodki na Balkanu.

Ententa namerava napasti Kotor in Bar?

Bern, 13. avgusta. Angleški in francoski listi pišejo, da namerava ententa veliko akcijo brodovja v zvezi z ofenzivo na suhem. Ententino brodovje bo napadlo Kotor in istočasno podpiralo izkrcevalni poskus pri Baru. Poveljeval bo angleški general.

Med Pirejem in Solunom vse polno nemških podmorskih čolnov.

Lugano, 13. julija. »Stampa« objavlja iz Soluna pismo, ki opisuje strašne težave med potjo iz Pireja v Solun. Na morju je vse polno nemških podmorskih čolnov, katere na tisoče vohunov obvesti o vsakem premikanju ladij. Kapitani se sicer ogibajo navadnih potoč, a nevarnost je le velika.

Francozi izkrcali na Mitlenah 4500 mož.
London, 13. julija. »Daily Mail« javlja, da so Francozi izkrcali na Mitlenah 4500 mož. Zdi se, da nameravajo napasti obal Male Azije.

Na Grškem se zbirajo kralju vdani.

Curih, 13. julija. Švicarska brzojavna agentura poroča, da se sedanje gibanje med grškimi odpuščenimi častniki in rezervisti lahko označi kot zbiranje kralju zvestih. Na številnih shodih po celi Grški se je izjavljalo, da se armada mora združiti za brambo prestola, katerega ogroža Venizelos kot zastopnik entente. Sedaj se čisto javno ustanavlja liga častnikov, ki je bila prepovedana za časa Skuludisove vladave. Veliko častnikov osme divizije je generalu Moscopulosu v Solunu javilo svoj izstop iz armade, ker je bil general preveč naklonjen ententi. Volilni boj se nadaljuje. Venizelosovi ljudje imajo dosti denarja; ententa je dala več milijonov.

Venizelos proti kralju.

Amsterdam, 13. julija. V svojem listu »Kyri« je Venizelos zadnje nedeljo zopet ostro napadel kralja, ki je na udanostno izjavo odpuščenih rezervistov tako odgovoril, da bi se njegov razgovor lahko razumelo kot bodrilno. »Times« izve, da rezervisti res prireajo demonstracije proti ententi, toda vojni minister je vsem častnikom strogo prepovedal vsako vmešavanje v politiko.

Rumunija se ne odloči.

Curih, 13. julija. Na posebno vprašanje odgovarja bucareški dopisnik švicarskih listov, da so posebno po Švici razširjene vesti o pripravah rumunske armade in skorajšnji odločitvi Bratianujeve vlade popolnoma izmišljene.

Turčija v vojski.

Splošen napad Turkov.

Rotterdam, 13. julija. »Associated Press« javlja: Vojaške avtoritete so dognale, da je pričela turška armada splošen napad proti Rusom, vsled česar so tudi Angleži močno prizadeti.

Trgovski podmorski čolni.

Drugi podvodni čoln na potu v Ameriko.

Haag, 13. julija. Trdi se, da se pripelje v Ameriko bodoči teden drugi podvodni čoln iz Bremena.

Amerika ne ugodí sporazumu glede na »Deutschland«.

Rotterdam, »Daily Chronicle« poroča iz Newyorka, da državni oddelek ne bo ugodil diplomatskemu protestu sporazuma v zadevi podvodnega čolna »Deutschland«.

Ententa in nemški trgovski podvodnik.

Haag, 13. julija. Ententini poslaniki so imeli že več konferenc z državnim tajnikom Lansingom. Dokazati hočejo, da »Deutschland« ni navadna trgovska ladja. — Reuter poroča iz Washingtona: Angleški poslanik je že pred prihodom »Deutschlanda« dne 3. julija v državnem uradu razjasnil angleško stališče glede trgovskih podvodnikov. Včeraj je to ponovil, isto je storil francoski poslanik. Zavezniki vlade so tega naziranja, da so te ladje že po obliki in načinu zgradnje, s katerim se lahko izognje preiskavi navadnih trgovskih ladij, izločene z razreda trgovskih ladij in da je podvodne ladje, ki očitno niso zgrajene v smislu mednarodno pravnih predpisov, smatrati za izven mednarodnega prava stoječe in jih smatrati za sovražne vojne ladje, katere se lahko uniči, kakor hitro se pokažejo.

Tudi Amerika bo gradila trgovske podmorske čolne.

Rotterdam, »Central News« poroča, da namerava neka ameriška družba takoj, ko bo popolnoma pojasnjeno stališče glede na »Deutschland«, zgraditi več trgovskih podvodnih čolnov, da bo tudi Amerika lahko »pod vodo« trgovala z Nemčijo.

Rusko javno mnenje o rusko japonski pogodbi.

Lugano, 13. julija. »Corriere della sera« poroča, da rusko časopisje novi pogodbi ne pripisuje nobenega pomena in je skoro brez izjeme prineslo samo golo kratko notico. Vendar politični krogi uvidevajo dalekosežnost dogovora. Odlične osebe bodo kmalu začele pisati svoje študije. Dosedaj objavljene razlage soglašajo: Rusija bo dolgo časa morala svojo pozornost obračati zapadu; vsa stremiljenja se združujejo na Carigrad in boj proti Nemčiji, ki ji ovira pot do tega cilja. Zveza z Japonsko Rusiji krije hrbet na vzhodu, pri čemer se ta zaveda, da se je oddaljila od Anglije in da podpira Japonsko pri izvršitvi njenih načrtov v Kitajski in proti Ameriki.

Amerika in rusko-japonska pogodba.
Amsterdam, 13. julija. Londonske »Central News« poročajo iz Washingtona: Amerikemu poslaniku v Tokiju je naročeno preiskati, ali rusko-japonska pogodba škodi ameriški trgovini in bankam na vzhodu. V Washingtonu so imeli že važne konference v tej zadevi.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 12. julija. (K. u.) V razpravi o zakonu na vojne dobičke je poslanec Rakowsky očital ministrski predlogi veliko krivičnost, ker pospešuje velike banke. Finančni minister pravi, da se je pri obdavčenju akcijskih družb moral držati avstrijske cesarske naredbe o tem davku. Rakowsky pravi, zakaj v Avstriji niso počakali, da Ogrji rešijo to predlogo. Poslanec ustavne stranke Mezöffy zahteva takojšnjih pogajanj z Avstrijo, da ta izpremeni cesarsko naredbo o obdavčenju podjetij, ki morajo polagati javni račun. Tudi v Avstriji naj jih višje obdavčijo, da ne bo razlike z Ogrsko.

Vojni stroški Ogrske.

Budimpešta, 13. julija. (Kor. ur.) Pri razpravi o obdavčenju vojnih dobičkov je finančni minister Teleszky rekel, da je v preteklih 23 mesecih vojna Ogrsko veljala povprečno mesečno 450 do 470 milijonov. V začetku je bila ta številka manjša, sedaj pa se giblje med 560 in 600 milijoni na mesec. Državni dohodki so se vkljub vojni ugodno razvili. Vojne izdatke je bilo seveda treba kriti s posojili, toda na boljšem smo kot ententa. V bodoče bomo morali zelo zvišati državne dohodke. Nikdar pa to ni bilo tako težko, kakor bo ravno po vojni. V domačem in javnem življenju bo treba svoje zahteve znatno omejiti in živeti v največjem samozatajevanju in varčnosti.

Poljedelski minister Ghillanyi je obljubil in zagotovil, da oblasti oderu- he z živili kaznujejo z največjo dopustno kaznijo, katere pa bo vsekakor treba urediti na novo.

Minist. predsednik grof Tisza je odgovarjal na interpelacijo o delavcih pri vojnih industrijah. Vsled vojne morajo delavci stati pod vojaško kontrolo in disciplino. V normalnih časih je ustavitelj dela normalno orožje, danes pa to ni.

Ogrski zaupniki in nadzorniki.

Iz Budimpešte poročajo, da je še nekaj novih poslancev izstopilo iz stranke. Grof Andrassy je izjavil, da opozicija nikakor ne misli iti že sedaj k vladarju. Andrassy je s Tiszoo ratificiral dogovor in sporočil zaupnike, ki so Andrassy, Apponyi in Rakowsky. Grof Tisza je bil včeraj v tej zadevi na Dunaju pri cesarju.

Razna poročila.

Papež in mirovna konferenca.

Ni dolgo kar so v italijanski zbornici govorili o papeževi udeležbi pri mirovni konferenci. Poslanca Tovini in Mava sta to zahtevala brezpogojno, katoliški poslanec Ciriani pa je tej zahtevi ugovarjal, če bi to zahtevali osrednji sili v škodljivem smislu za Italijo. »Osservatore Romano« je v ostrih besedah nastopil proti Cirianijevi izjavi, da govori v imenu katoliške stranke. List opozarja, da se je Ciriani pridružil krščanski demokraciji katero vodi bivši duhovnik Romolo Murri, ki je odpadel od duhovniške službe in se je oženil. Kot pristaža tega moža Tovini nima pravice, da bi v zbornici nastopal kot katoličan.

Španska.

Madrid, 13. julija. (Kor. urad.) Vsled štrajka železničarjev je vlada proglasila vojno stanje v mestu in provinci Madrid.

Madrid, 13. julija. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Kralj je ustavna jamstva za celo Špansko razveljavil.

Zmede v Mehiki.

Švicarski listi poročajo iz Newyorka, da je Carranza odstopil, kar je v Washingtonu povzročilo veliko razočaranje. Brzjavke poročajo, da gre general Villa na čelu močnih čet proti ameriški meji. Če general Pershing ne dobi povelja, da se umakne z mehiškega ozemlja, je velika bitka neizogibna.

Dnevne novice.

+ **Odlikovanje.** Cesar je z najvišjim odlokom z dne 1. t. m. podelil bivšemu župniku v Kostanjevici preč. g. Damijanu Pavlič zlat zaslužni križec s krono.

+ **Naši fantje — samo železo in jeklo.** Leopold Tursič, vojni kurat piše svo-

jemu prijatelju v novomeški okolici sledeče: »Hiš in miz ne poznamo že več dni. Pretepamo se po staroznanih kraljih lauskega leta ob tem času. S hriba v hrib, z gozda v gozd kakor Ahasveri in cigani. Boji zelo krvavi, posla veliko. Polk se krasno drži... Veš, naši fantje so to! Samo železo in jeklo!«

+ **Hrvatski ban pri cesarju.** Dunaj, 12. julija. Cesar je sprejel včeraj ob pol 12. uri dopolne hrvatskega bana dr. Ivana barona Škrleca v posebno avdienco.

+ **Prezentacija.** Kolegijalni kapitelj novomeški je prezentiral za župnijo Vavtova č. g. Bertolda Bartelj, župnika v Zelimljah pri Igu.

+ **»Nemška enoina stranka«.** Nemška narodna zveza bo o tej zadevi sklepala šele v jeseni na glavnem zborovanju; sedaj to vprašanje med posameznimi strankami še ni vsestransko razčističeno.

+ **Notranji službeni jezik pri čeških sodnih.** Višje deželno sodišče je vsem sodnim praškega nadsodišča pred nekaj časa vnovič temeljito zabiločalo, da v službenem razmerju do oblasti stoječih uradnikov, nastavljenecv in slug v njihovem osebnem razmerju do službene gosposke ni drugače smatrati za stranke in da se mora v tem oziru rabiti izključno nemščina kot notranji službeni jezik.

+ **Nova akcija sv. očeta za vojne ujetnike.** Iz Berna poročajo, da je sv. oče predlagal, da naj družinske očete s tremi in več otroci in ki so ujeti že nad 18 mesecev, do konca vojne internirajo v Švici. Švicarska brzojavna agentura pravi, da v krogih zveznega sveta ni o tem ničesar znanega, »Neue Zürcher Nachrichten« pa trdijo, da je zvezni svet že pritrdil temu predlogu.

+ **Avstrijska osrednja nakupovalna družba.** Uradno se razglašča, da se je družba »Miles« preobnavila v splošno koristno družbo z zgorajšnjim naslovom. Nova družba sme dajati največ šestotno dividendo. Država vodi natančno nadzorstvo, vpliva na poslovanje in porabi višji dobiček predvsem za znižanje cene. Družba že deluje.

+ **Ogenj.** Iz Crge poročajo 11. t. m.: Včeraj, 10. t. m., okoli petih popoldne je ogenj vpepelil v Srednji vasi, občina Trava, dve hiši št. 3 in 31 in en skedenj, spadajoč k št. 31. Posestniku št. 3 je zgorelo vse: hišna oprava, obleka in vse, kar je bilo pod streho. Ljudi ni bilo doma. Sosedje so ogenj omejili in pogasili; dasi je bila huda sapa. Ogenj je prišel skozi dimnik.

+ **Iz ruskega ujetništva** so se vrnil dne 21. junija 1916 v rez. bolnico v Lito-mečah sledeči invalidi: Infanterist Herbst Ivan, 26. dom. p., 1. s.; nad. rez. Černič Karel, 47. pp., 6. s.; inf. Vršnjak Leopold, 87. pp., 11. s.; poddesetnik Brodnik Anton, 7. pp., 1. s.; inf. Holl Josip, 47. pp., 8. s.; poddesetnik Bischof Filip, 7. pp., 1. odd. stroj. pušk; inf. Pedrotti Emanuel, 7. pp., 1. s.; inf. Smoler Valentin, 4. dom. p., 3. s.; inf. Strgar Rudolf, 47. pp., 8. s.; inf. Erzen Ivan, 15. pp., 13. s.; inf. Mateko Peter, 26. dom. p., 1. s.; inf. Skumavec Alojzij, 22. dom. p., 8. s.; inf. Saksida Franc, 97. pp., 12. s.

+ **Vinska in sadna letina na Spodnjem Štajerskem** obeta biti v krajih, kjer ni pobila toča, precej dobra. Kjer je bilo pa v juniju veliko dežja, galice je pa primanjkovalo, se proti peronospori ni moglo veliko storiti in zato še ni gotovo, kako se bo obnesel vinski pridelek. — Jakob bo v Dravski in Savinjski dolini precej, drugod pa manj. Isto velja o breskvah. Orehi obečajo v Dravski, Savinjski in Savski dolini dobro letino, v drugih krajih srednjo, na Srednjem Štajerskem jih pa ni skoraj prav nič. Na splošno bo letos na Spodnjem Štajerskem manj sadja nego običajno, ker so pomladni mrazovi, vetrovi in dež zelo slabo vplivali na zarod. Izvažati se baš ne bo moglo kaj prida, pač pa bodo pokrite domače potrebe.

+ **Boj z roparji.** Ponoči na 3. t. m. so roparji vlomili v trgovino Antona Stefanciosa v St. Florjano pri Rogatu in ukradli blaga in denarja za 1100 K. Roparji so bili oboroženi z revolverji, nožmi in sekiro in ko sta se jim hotela gospodar in gospodinja postaviti po robu, so Stefanciosa strahovito zdelali z nožmi in sekiro, tako da bo težko okreval, soproga je bila tudi ranjena. Ker se v rogaški okolici zadnji čas ponavljajo drzni vlomi, je ljudstvo zelo prestrašeno.

+ **Statistika gledališčne sezone v Zagrebu v letu 1915/1916.** V Kralj. dežel. nem. hrv. gledališču v Zagrebu je bilo v letni sezoni 1915/16 337 predstav, med katerimi je bilo 159 dramatskih, 105 opernih, 65 operetnih, 5 koncertov in 3 otroške predstave. Odigralo se je 74 del in sicer: 46 dram, 19 oper in 9 operet. Od teh je bilo 25 slovanskih (20 hrvatskih, 2 poljska, 2 ruska in 1 češka), 32 germanskih (25 nemških, 3 angleška, 2 danska, 1 norveški in 1 ameriški), 10 romanskih (5 francoskih in 5 italijanskih), 5 madžarskih, 1 starogrško in 1 novoindijsko delo.

+ **V Vrbsko jezero** je skočil in utonil 30 let stari mesarski pomočnik Kopač, doma od Sv. Margarete pri Celovcu.

+ **Vlak je povozil** v Lipnici na Štajerskem vojaka Tomaža Kranjca. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

+ **Eksport lesa** v Belgijo. Kranjski interesente dobe glede tega vprašanja pojasnilo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko v Ljubljani.

Primorske novice.

+ **Pripravljalni kurz** za prvi razred slovenske goriške gimnazije se ustanovi, kakor poroča vodstvo slov. goriške gimnazije, vsled sklepa deželnega šolsk. sveta v Sv. Križu na Vipavskem. Enaki pripravljalni tečaji se odprejo na Krasu in v Cerknem. Trajali bodo čez počitnice! Vendar nekaj konkretnega in realnega!

+ **Podrobnosti o obisku tržaškega namestnika** v Gorici. Gorica, 11. julija. Danes je obiskal naše mesto c. kr. namestnik eksc. baron Fries-Skene, da se osebno prepriča o stanju mesta in oskrbi prebivalstva. Sprejel je zastopnike duhovščine in prebivalstva, s katerimi se je nad vse ljubeznivo pogovarjal in zagotavljal, da mu je osoda goriškega mesta posebno pri srcu ter da bo vse svoje moči zastavil, da olajša prebivalstvu položaj. Govoril je približno tako: Predvsem moram pohvaliti hrabro obnašanje civilnega prebivalstva v Gorici, ki tako pogumno vztraja sredi granat in vse udano prenaša, kar je vojska naložila hudega ravno temu mestu v tako obilni meri. To hrabrost, ki ima svoje korenine v ljubezni do domačega kraja in v patriotičnih čustvih prebivalstva, tudi na najvišjih mestih občudujejo in hvalijo, in on kot namestnik zagotavlja, da ne bo ostala brez plačila. Mesto bo vstalo iz razvalin lepše kakor je bilo, in to hitro, ko se posreči sovražnika odbiti, da ne bo mogel več mestu škodovati. Najprej se bo priskočilo na pomoč onim, ki so vse izgubili in se jim povrne škoda. Hiše se bodo zidale na novo, oziroma prezidale in se bo pri tem oziralo na želje lastnikov. On sam pride za časa zidanja v Gorico stanovat in bo sam vodil delo. Šole odprejo v Gorici kakor hitro bo mogoč reden pouk. Za sedaj se odprejo na treh krajih goriške dežele pripravnice (kurzi) za slovensko gimnazijo. Sploh bodi goriško prebivalstvo in po vojski neposredno prizadeti kraji goriške dežele prepričani, da bo namestnikova prva skrb, da se hitro zaceli rane, ki jih je vojska zadala deželi. — Gospod namestnik ni pozabil tudi onih, ki so v Gorici od darov svojih bližnjih odvisni, torej revežev v pravem pomenu besede. Izročil je zanje merodajni osebi visoko vsoto kot državno podporo, a iz svojega je daroval 500 kron. Goriško prebivalstvo se najiskreneje zahvaljuje Nj. ekselenci g. namestniku za njegovo skrb in zanimanje za mesto in za velikodušen dar v prid goriškim revežem. S posebno hvaležnostjo bilježi prebivalstvo, da gospod namestnik prihaja tako pogostoma v nesrečno mesto, da se osebno prepriča, če je prebivalstvo dobro preskrbljeno. Pri tej priliki se hvaležno spominjamo tudi vrliga okrajnega glavarja barona Bauma, ki je od začetka vojske neprenehoma med nami in se neumorno trudi za naš blagor.

+ **Zahvala.** Blagorodni gospod Andrej Jaklič, tovarnar, Rupa (Miren), sedaj Karlovac, Hrvatska, izročil mi je še na Dunaju 100 K v podporo beguncev, katere sem oddal za begunce v Brucku, Steinklamu in posredovalnici za begunce v Ljubljani. V imenu beguncev se zahvaljujem pristrčno velikodušnemu darovalcu ter se priporoča Ivan Rojec, dekan tolminski.

+ **Smrtna kosa.** V Sv. Križu na Vipavskem (Plače) je umrla zadnje dni članica Marijine družbe Antonija Simonič. Večna luč naj ji svetli!

+ **V kritičnih dnevih umrl v srbskem ujetništvu.** Od srbskega poraza so izostala vsa poročila o srbskem vojnem ujetniku Valentinu Paljk iz Velikih žabelj na Vipavskem. Zadnjič je pisal iz Paračina. Sedaj pa je pisal nek njegov tovariš iz srbskega ujetništva v Italiji, da je Paljk opešal v kritičnih dneh srbskega poraza v albanjskih gorah in tam našel smrt. N. v m. p.!

+ **Plesnoba na grozdju.** Zadnje dni se pojavlja na Vipavskem v precej veliki meri na grozdju plesnoba. Škoda, da nismo imeli prej zvepla.

+ **Naši interniranci v Italiji.** Otroci Antona Golja pišejo svojemu očetu iz Dronera na Italijanskem, da se jim ondi prav dobro godi; so na domu nekega duhovnika in dobivajo na dan po 1 K podpore.

+ **Izključena dijaka.** Naučno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom za javna dela izključila z vseh avstrijskih javnih in zasebnih šol dijaka v prvem tečaju moškega učiteljskega v Kopru: Petra Jurza in Stefana de Pretis.

+ **Razpuščeni društvi.** Primorsko namestništvo je razpustilo »Circolo popolare« in »Associazione femminile Cuore e pensiero« v Rovinju.

Goriški vpokojeni učitelji-begunci tukaj bivajoči, so vložili tudi prošnjo v imenu vseh tovarišev in tovarišic, učiteljskih vdov in sirot Goriško-Gradišanskega na deželni odbor goriški na Dunaju v svrhu podelitve kake primerne draginske vojne podpore, kakor je to storil deželni odbor kranjski za svoje vpokojeno učiteljstvo. Pričakuje se ugodne rešitve, ker je potreba velika. Dal Bog!

Poročila se je gdč. Ivanka Čehovin v Branici s c. in kr. nadporočnikom Aleksandrom Gildijem.

Slovenci in Slovenke v Trstu se ne morejo nikakor odvaditi laškega občejanja, niti med seboj ne. To grdo navado naj si vsakdo otrese, ker le takrat bo tujec, ki pride v Trst, videl, da tam ni niti polovica Lahov. Tudi po krčmah in trgovinah govorite po svoje. Zagrizeni Lahon se bo že naveličal spoštovati naš jezik, ako hoče naš denar!

Ljubljanske novice.

Ij Javno predavanje. Kakor smo že omenili, bo jutri, v soboto, dne 15. t. m. predaval v »Kinu Central« v deželnem gledališču gospod polkovni zdravnik dr. Mavricij Rus po naredbi c. in kr. 5. armadnega poveljstva na predlog gospoda višjega štabnega zdravnika dr. Geduldigerja o oskrbi naših invalidov v slovenskem jeziku. **Predavanje bo zanimalo zlasti industrijalce, obrtnike in rokodelce, pa tudi druge sloje.** Gospod predavatelj bo kazal z velezanimivimi skioptičnimi in kinematografskimi posnetki, kako morejo zdravnikometniki, tehniki in sociologi pomagati tudi najhujše pohabljenim, da si morejo služiti svoj kruh sami in niso odvisni od usmiljenosti in milodarnosti svojih sodobnikov. **Začetek točno ob pol osmih zvečer.** Vstop brezplačen. Prostovoljni prispevki so namenjeni soškemu zakladu. Pred predavanjem bo svirala ob »Kinu Centralu« vojaška godba.

Ij Odvetniške pisarne v Ljubljani bodo v času letošnjih sodnih počitnic, t. j. od dne 15. t. m. pa do 26. avgusta uradovale od 8. ure dopoldne pa do 2. ure popoldne, sicer pa bodo popoldne zaprte. Tako je bilo sklenjeno na zadnjem občnem zboru odvetniške zbornice in se na to začasno uvedbo stranke opozarjajo.

Ij Ranjen je bil v bojih z Rusi enoletni prostovoljec absol. učiteljski Stopar. Leži v neki bolnišnici na Ogrskem.

Ij Mestna vojna kuhinja v Gajevi ulici. Predvčerajšnjim se je otvorila v prostorih dijaške kuhinje »Domovine« prva mestna vojna kuhinja. Prvi dan je bilo oddanih 281, drugi dan pa že 387 listkov za kosilo in večerjo. Videti je, da se bo iz skromnega začetka ta nova uvedba na splošno zadovoljnost prav lepo razvijala. Jedila se oddajajo za dom od 11. do 12. ure dopoldne in zvečer od 5. do 6. ure, za sedeče goste dopoldne od 12. do 1. ure in zvečer od 6. do 7. ure dalje. Cene so sledeče: Vse kosilo, to je: juha, meso in prikuha 60 v, čista mesna juha ali prežganka 8 v., zakuhana mesna juha 20 v., prikuha in večerja, to je solata s fižolom ali vsako posebej, dalje kolerabice s krompirjem, ali krompir v omaki 20 v., polenta 10 v. Razen tega se zvečer po možnosti dobe pljučka ali rajželjce v omaki, porcija 20 v. Listki se lahko kupijo vsak dan, bodisi za t a k o j š n je kosilo in večerjo, dokler je pripravljeno še jedil. Pravico do nakupa živil v mestni vojni kuhinji ima vsakdo. Umevno pa je, da je število obiskovalcev za sedaj še omejeno, vsled česar ne gre nikomur pravičica do pritožbe, če pride prepozno. Kdor prej pride, prej melje!

Ij Zopet ena. Kristina Bergantova, roj. 1896. v Globokem ter pristojna na Dobrovo, sicer zdravo in delazmožno dekle, se je pečala z vsemi drugimi posli, le častnega, t. j. dela se ni hotela oprijeti. Ker je bila sploh nepoboljšljiva, so oblasti njemu delomržu napravile konec s tem, da so jo danes poslale za neprostovoljnim spremstvom v prisilno delavnico v Lankovico na Štajerskem. Takih žensčet je v Ljubljani še mnogo. V Lankovico ž njimi!

Ij Prodaja ledu se vrši v soboto dne 15. julija, v torek dne 18. julija, v četrtek dne 20. julija t. l. na glavnem kolodvoru od 7. do pol 10. ure dopoldne. Dne 16., 17. in 19. julija odpade prodaja ledu na klavnici, ker je c. in kr. vojni erar vso hladilnico do zadnjega kotička z zalogo mesa napolnil, tako da je sedaj dostop do ledenice popolnoma nemogoč. Vsled tega se odjemalci ledu opozarjajo, da se z ledom na kolodvoru ob zgoraj navedenih dnevih zadostno preskrbe. — Mestni magistrat.

Smrtna kosa. Umrl je v dež. bolnici dijak V. realke Ciril Novak iz Sp. Šiške. — Umrla je v Tomačevem občeznana gostilničarka pri »Kovaču« gospa Ivana Cunder v 59. letu starosti, po daljši, zelo mučni bolezni. Pogreb se vrši da-

nes popoldne na pokopališču pri Sv. Križu okoli 4/5. ure. Mnogim znancem se priporoča v pobožen spomin! — Umrla je Olga Fischer, natakarka iz Drske pri Novem mestu.

Ij Umrl so v Ljubljani: Elizabeta Mrak, hišna posestnica, 60 let. — Fran Anzelin, bivši najemnik posestva, 39 let. — Stanica Vončina, hči užitinskega nadpaznika, 4 leta. — Josip Brežina, črnovojniški pešec. — Frančiška Vehovec, bivša služkinja-hiralka, 74 let. — Josipina Vidmar, bivša tovarniška delavka, 45 let. — Antonija Sešek, delavka v tobačni tovarni, 46 let. — Janez Bizjak, kočar 42 let. — Rozalija Vidic, delavka, 51 let.

Padel je na gališkem bojišču enoletni prostovoljec Trpin.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 87. pešpolka.

Ujeti: inf. Aristovnik Alojzij, 12. s.; tit. poddesetnik Arnuš Ludvik, Ptuj; inf. Artič Anton, Ptuj; inf. Azman Josip, Šmartno ob Paki; inf. Ban Franc, Trst; inf. Baskar Anton, Bate; ins. Beberič Franc, 13. s., Ljutomer; inf. Belc Dragotin, Ptuj; inf. Berčko Ivan, 2. nad. s., Ptuj; inf. Berložnik Jakob, Gradec; poddesetnik Brbič Ivan, Brežice; inf. Blagovič Peter, 7. s., Ptuj; inf. Božičnik Josip, Brežice; inf. Bračun Franc, Vetrnik; ins. Bratič Anton, Ptuj; desetnik Bregar Josip, Globoko; inf. Brglez Mihael, Konjice; desetnik Brilej Mihael, 7. s., Brežice; inf. Brinovec Anton, 12. s., Braslovče; inf. Butkovič Alojzij, Brežice; inf. Butolin Franc, 9. s., Ptuj; inf. Cerinšek Ivan, 2. nad. s., Celje; inf. Černogoj Vinko, Takačevo; inf. Četina Franc, Celje; inf. Ciglar Alojzij, 4. s., Celje; inf. Debevc Matija, Cerknica; inf. Deželak Anton, 12. s., Celje; inf. Drevenšek Andrej, 2. nad. s., Hajdin; inf. Fakin Mihael, Brežice; inf. Fideršek Simon, Košice; poddesetnik Flis Franc, Celje; inf. Frankola Matej, Flanona; inf. Furlan Andrej, 2. marštot., Koper; rez. Galopin Peter, 3. marštot., Tržič; poddesetnik Gamzl Ivan, 1. nad. stot., Celje; inf. Gobec Bernard, 3. nad. stot., Celje; inf. Godina Ivan, 5. s., Pulj; inf. Golob Franc, 2. s., Celje; rez. Golob Jakob, Ptuj; inf. Golob Ivan, Brežice; rez. Gon Josip, 3. nad. s., Tržič; inf. Gorišek Jakob, Celje; inf. Gril Josip, 1. nad. s., Konjice; inf. Grobin Franc, Zagorje; inf. Grosek Matija, Ptuj; inf. Grzevič Josip, 5. s., Pazin; inf. Herga Josip, 2. nad. s., Ptuj; inf. Holešek Ivan, 3. s., Trbovlje; inf. Horjak Gašper, 3. s., Celje; rez. Horvat Ivan, 6. s.,

Razne novice.

Zaprli so v Berlinu, kakor poroča »Leipziger Volkszeitung«, znano socialdemokratsko voditeljico in agitatorico Rozo Luxemburg.

Zaporno povelje je izdalo sodišče vojaškega mestnega poveljstva v Tridentu proti veleposestniku baronu Titu Ciani-Bassetiju iz Tridenta, tiskarju Avreliu Cattoliju iz Rive in profesorju Brunu Parisiju iz Aichholza zaradi žaljenja Veličanstva in zaradi pregreška proti naborni dolžnosti.

— **Žrtev poklica.** Pri zdravljenju nekega vojaka, ki je zbolel na steklosti, se je težko inficiral zdravnik dr. Ivan Matko. Zdravi se v Pasteurjevem zavodu prof. Paltauf na Dunaju.

Izumitelj lesenega papirja. Koncem meseca junija 1816, torej baš pred sto leti, se je rodil v Hainichenu na Saksonskem izumitelj lesenega papirja, Fr. G. Keller. Bil je siromašen tkalec, ki je nekega dne čital v časopisih članek o splošnem tedanjem pomanjkanju papirja. Prišlo mu je na misel, da bi se rabilo za izdelovanje papirja namestu dosejanega materiala lesene trske. Predvsem ga je na njegovo izvirno idejo privedlo natančno opazovanje osjega gnezda, ki je narejeno iz lesenih snovi. S pomočjo brusnega kamna je nabrusil drobnega lesenega prahu, ki ga je namakal v vodi in naposled to leseno kašo stiskal v plošče in jih sušil. Na ta način se mu je posrečilo izgotoviti leta 1893. prvi kos lesenega papirja, kar je bilo temelj naslednji veliki papirni industriji, ki rabi vsako leto za več nego pol milijona kron lesa za izdelovanje papirja. Ali Keller je imel isto usodo, kakor vsi veliki možje-izumitelji. Sam ni imel sredstev, da bi praktično izbral svoj izum, zato je moral gledati, kako si drugi kopicijo milijone iz njegovega izuma. Umrl je leta 1895. v Krippenu pri Sandavi. Lastnik papirne tvornice ga je podpiral na stara leta, ko so mu opešale telesne moči in si ni mogel več sam služiti kruha.

Topovske krogle nekda. Ko so Španci oblegali odkrito Meksiko in rabili topove, so jih hoteli Azteki posneti in so naredili kakor dobri keramiki topove iz kamenin. Ali topovi so se pri izstrelu razleteli. Ko so Angleži pred 20. leti prodirali v Egipt, so se jim Tihečani postavili po robu s topovi iz sil-

ne kože, ki je bila obita z močnimi železnimi obroči. V tridesetletni vojski so pa rabili Švedi topove iz železa, ki so jih obhivali s kožo iz strahu, da se ne bi pri strelu razleteli in napravili več škode v švedskem taboru kakor v sovražnem. Tirolski puntarji proti Francozom za Andreja Hoferja so si delali topove iz lesa, ki so ga na vse moč okovali z železnimi obroči. Vitezi na Malti so izdolbili v sive skale podolgate luknje in so iz njih usipali pogubo in smrt na sovražnika. Ti topovi so bili izredno trpežni. Basali so jih z večjimi in manjšimi železnimi drobeci. Ruska carica Ana, ki je vladala od 1730—1740. leta, je dala narediti 4 topove in 2 možnarja iz ledu, torej iz dovolj nenavadnega materiala. Tudi so jih pri neki zimski slavnosti brez vsake nesreče izstrelili. Najdražji top je bil izdelan na povelje nekega indijskega vladarja, ki je hotel imeti pred svojo palačo postavljeno veliko dragocenost. Duša rečenega topa je bila železna, ali okovana je bila tako na debelo z zlatom, da je veljal nad 4 milijone našega denarja.

Književnost.

Carniola. Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko. 1916, 1. zvezek, str. 92. Vsebina: Cerkev sv. Primoža nad Kamnikom. Viktor Steska. — Die dritte Okkupation Jords durch die Franzosen im Jahre 1809. K. k. Bergdirektion Idria. — Naše ujede. Dr. Janko Podnebšek. — Über einige für Krain neue oder seltene Pflanzen und die Formationen ihrer Standorte. Prof. Alphons Paulin. — Slovstvo. — Zapiski. Šašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov na Kranjskem. — Prof. K. Stranetzky: Jame in požarniki okrog Žirov. — Albin Seliškar: Modropikčasti slepič. — Društveni vestnik.

Carniola. 1916, 2. zvezek. Dr. Josip Gruden: K drugemu slovenskemu prevodu sv. pisma. — Dr. Franjo Bučar: Popis knjiga, koje su izašle u jugoslavenskoj protestantskoj tiskari u Urachu-Tübingenu u 16. stoljeću. — Dr. Janko Podnebšek: Naše ujede. — Prof. Alphons Paulin: Über einige für Krain neue und seltene Pflanzen etc. — Slovstvo. — Zapiski: Dr. Mantuani: Spomenik iz nunske cerkve v Škofji Loki. — Društveni vestnik.

Christofov učni zavod

vpišuje od 28. junija 1916 naprej do koncem julija vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1. Na zavodu se letos otvorita dva tečaja: slovensko-nemški in od tega popolnoma ločeni nemški tečaj. — — — 1474

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

Išče se lepa prazna soba

event. dve, ali s kuhinjo, za stalno mirno osebo. Ponudbe pod »sobo« 25.

Odda se za avgust

lep lokal

pripraven za trgovino, pisarno ali drugo obrt. — Poizve se pri upravi Slovenca pod št. 1632.

DVOKOLO

1637

novi, 14 dni rabljeno, s prostim tekom in zavoro, z najboljšo gorsko pnevmatiko se proda poceni. Vprašati in na ogled dopoldan ali ob 7. uri zvečer v gostilni št. 6 na Dunajski cesti.

Jozefa Sartori rojena Polovšek naznanja v svojem in v imenu svojega sina žalostno vest, da je njen dobri soprog, oče, brat, svak in stric, gospod

Rudolf Sartori

v četrtek dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne po dolgi in mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto 15. julija ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

Svete maše-zadušnice se bodo brale v farni cerkvi trnovski.

Ljubljana, dne 13. julija 1916.

1634

Gremij kranjskih lekarnarjev naznanja vsem članom in tovarišem tužno vest, da je njega član blagorodni gospod

Ph. Mr. Danilo Pirc

lekarnar v Idriji

po kratkem trpljenju v Gradcu dne 12. t. m. ob 10. uri dopoldne nepričakovano preminul.

Bodi neumornemu delavcu na polju farmacije časten spomin!

LJUBLJANA, dné 14. julija 1916.

Ph. Mr. Rihard Sušnik
t. č. I. načelnik gremija.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša ljuba teta, gospa

MARIJA PERŠTIC, roj. ZOR

včeraj po dolgi, zelo mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, ob 1/4. na 10 zvečer, zatisnila svoje trudne oči.

Pogreb bo v soboto ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 31 k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marij. Oznanjenja. Bago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujoči ostali.